Nader onderzoek
Vleermuis

Industrieweg (ongenummerd) Vaassen

Colofon

Abonnementhouder van de Nationale Databank Flora en Fauna

Uitgevoerd door: Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: Holtkamp Projectontwikkeling

Projectnummer en versie: 8945 versie 1.0	Status: Definitief
Auteur: Ing. P. Leemreise	Veldmedewerker(s): Ing. P.Leemreise e.a
Ligging projectgebied: Industrieweg (ongenummerd) Vaassen	Rapportdatum: 10-08-2026

Correspondentieadres:
Herenstraat 25-27
7122DA Aalten

E: info@natuurbankoverijssel.nl
T: 0850-509852

Aansprakelijkheid
Dit onderzoek is uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Natuurbank Overijssel accepteert geen aansprakelijkheid ten aanzien van beslissingen die de opdrachtgever neemt naar aanleiding van het door Natuurbank Overijssel uitgevoerde onderzoek. Natuurbank Overijssel is niet aansprakelijk voor gevolgschade, en ook voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Natuurbank Overijssel; opdrachtgever vrijwaart Natuurbank Overijssel voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoudsopgave

HOOFDSTUK 1 INLEIDING 4
1.1 Aanleiding 4
1.2 Onderzoeksvraag 4
1.3 Reikwijdte 4
HOOFDSTUK 2 HET ONDERZOEKSGEBIED 5
2.1 Situering 5
2.2 Beschrijving van het onderzoeksgebied 6
HOOFDSTUK 3 METHODE 7
3.1 Vleermuizen 7
3.2 Overige soorten 7
3.3 Onderzoekers 8
Hoofdstuk 4 Resultaten 9
4.1 Vleermuizen 9
4.2 Overige soorten 9
HOOFDSTUK 5 SAMENVATTING EN CONCLUSIES 10
5.1 Samenvatting 10
5.2 Conclusie 10

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Er zijn concrete plannen voor de bouw van woningen op een perceel aan de Industrieweg (ongenummerd) te Vaassen. In het plangebied staan enkele lijnvormige landschapselementen welke als gevolg van de ontwikkeling omgeven zullen worden door woningen. De bouw en bewoning van de woningen en het gebruik van kunstlicht heeft mogelijk een negatief effect op verblijfplaatsen van vleermuizen, foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen.

Om de functie en betekenis van het plangebied voor vleermuizen in beeld te brengen, heeft aanvullend onderzoek plaats gevonden in de periode september 2025 - juli 2026. In voorliggend rapport worden de bevindingen van onderzoek gepresenteerd.

In het kader van de zorgplicht (Art. 11.27, Bal) moet voorafgaand aan een ingreep, welke mogelijk negatieve effecten kan hebben op beschermde diersoorten, een effectbeoordeling plaats vinden. Omdat met een eenmalige visuele inspectie, de functie en betekenis van de aanwezige bebouwing voor vleermuizen, niet (volledig) vastgesteld kan worden, was gericht vervolgonderzoek noodzakelijk.

1.2 Onderzoeksvraag

Het onderzoek is uitgevoerd om antwoord te kunnen geven op de volgende onderzoeksvragen:

1. Bezetten vleermuizen een verblijfplaats in het onderzoeksgebied? Zo ja, welke soort, welke aantallen, welke functie heeft de verblijfplaats en waar bevindt zich de verblijfplaats?
2. Benutten vleermuizen het plangebied als foerageergebied? Zo ja, welke soorten foerageren er en hoeveel dieren foerageren er?
3. Benutten vleermuizen de laanstructuren als vliegroute? Zo ja, welke soorten benutten de beplanting als vliegroute en om hoeveel dieren gaat het?

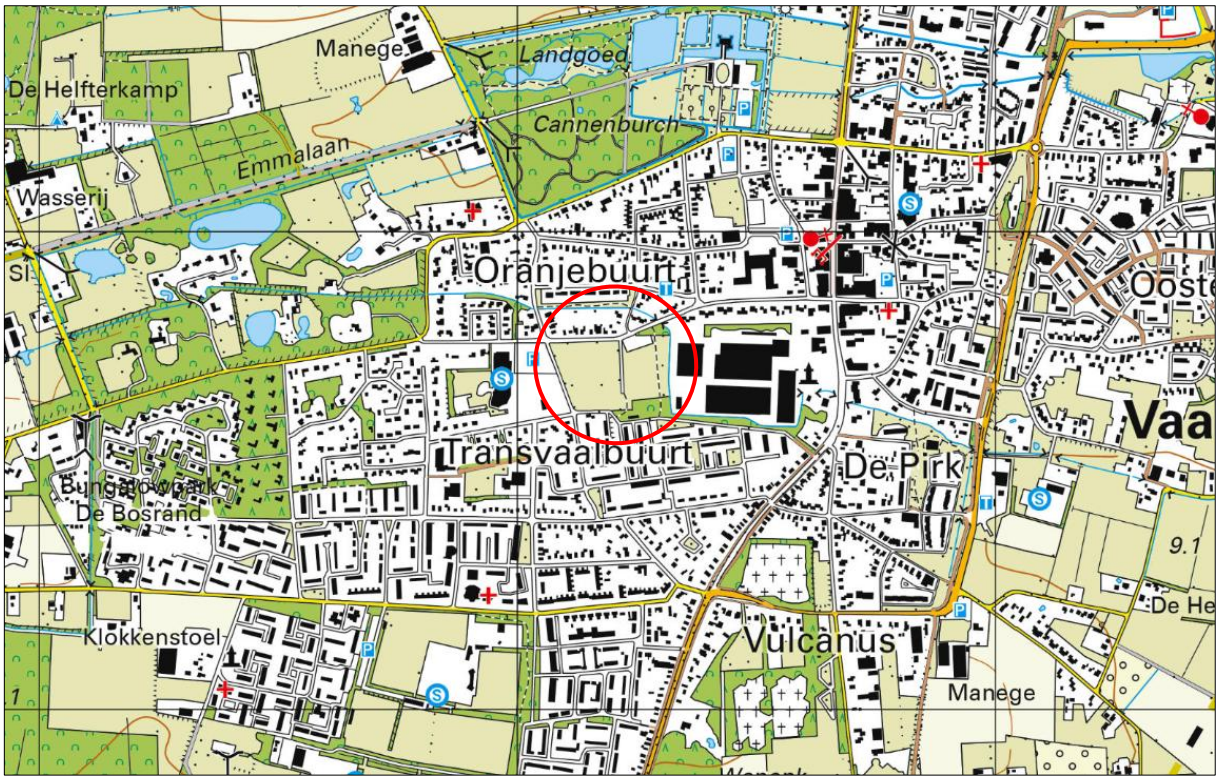
1.3 Reikwijdte

Voorliggend rapport is eenvoudig van opzet. Niet relevante informatie verkregen tijdens het onderzoek wordt niet meegenomen in dit rapport. Natuurbank Overijssel beseft dat natuuronderzoek kostbaar is en probeert de kosten voor de opdrachtgever zo laag mogelijk te houden, onder andere door het rapport kort en bondig op te stellen met uitsluitend de benodigde en relevante informatie zoals methode, verantwoording van de afgelegde bezoeken en weergave van de bevindingen.

HOOFDSTUK 2 HET ONDERZOEKSGEBIED

2.1 Situering

Het plangebied bevindt zich aan de Industrieweg in Vaassen. Het is gelegen tussen de wijken Oranjebuurt en Transvaalbuurt aan de westzijde van kern Vaassen in de gemeente Epe. Aan de noordkant grenst het plangebied aan de Industrieweg, aan de westkant grenst het aan de Koekoeksweg en aan de oostzijde ligt de Dorpsche beek. Middenin het plangebied ligt de Dokter Windmullerweg. Het plangebied wordt omgeven door stedelijk gebied. Op onderstaande afbeelding wordt de globale ligging van het plangebied weergegeven op een topografische kaart.

Globale ligging van het plangebied. De ligging van het plangebied wordt met de rode cirkel aangeduid (bron: topotijdreis.nl).

2.2 Beschrijving van het onderzoeksgebied

Het plangebied bestaat uit een grasveld met bomenrijen, struweel en houtsingels.
Aan de noord- en zuidzijde grenst het plangebied aan woonwijken, aan de oostzijde ligt een beek en daarachter een bedrijventerrein en aan de westzijde ligt een sportcentrum. Rondom het plangebied liggen houtsingels en struweel. Op onderstaande afbeelding is de ligging van het plangebied weergegeven op een luchtfoto. Voor een verbeelding van de huidige situatie wordt verwezen naar de fotobijlage.

Luchtfoto met de begrenzing van het plangebied, aangegeven met de gele lijn (bron: gelderland.maps.arcgis.com).

HOOFDSTUK 3 METHODE

In dit hoofdstuk wordt de toegepaste onderzoeksmethode verwoord.

3.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen
Voor het in kaart brengen van verblijfplaatsen van vleermuizen is zowel visueel als auditief geïnventariseerd. Met behulp van een heterodyne batdetector met opname- en vertragingsfunctie (type: Petterson D240x) is de echolocatie die vleermuizen uitzenden voor ons hoorbaar gemaakt. Wanneer op basis van frequentie, klank en ritme niet met 100% zekerheid de soort bepaald kon worden, is een opname gemaakt op een extern opname apparatuur (type: Zoom H2n). Door de dieren ook zoveel mogelijk visueel waar te nemen is de determinatie geverifieerd en is het gedrag (en daarmee vaak de functie van het gebied) vastgesteld. Dit onderzoek is specifiek gericht op het in kaart brengen van verblijfplaatsen, soortsamenstelling en gebiedsgebruik. Tijdens het onderzoek is ook gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera (Pulsar Helion xq28). Een dergelijke camera is van grote meerwaarde bij het waarnemen van zwermende dieren tijdens het binnenvliegen, tijdens de baltsperiode en voor het waarnemen van vleermuizen met een extreem zachte sonar, zoals de gewone grootoorvleermuis.

Het onderzoek is opgezet om duidelijkheid te krijgen over de functie van de bomen in het onderzoeksgebied als verblijfplaats voor vleermuizen. Het onderzoek is afgestemd op het mogelijk voorkomen van boombewonende soorten. De bomen worden mogelijk benut als zomer-, paar- en kraamverblijf.

Voor het in beeld brengen van de betekenis van de bomen (en grasland) voor vleermuizen zijn vijf verschillende bezoeken aan het onderzoeksgebied gebracht. De bezoeken in juni en juli zijn uitgevoerd voor het in kaart brengen van kraam- en zomerverblijven, de bezoeken in september zijn uitgevoerd in verband met onderzoek naar paarverblijfplaatsen.

Het onderzoek is uitgevoerd door een klein team van onderzoekers die onderling met elkaar in verbinding stonden. Er werd allereerst gepost op de hoeken van het onderzoeksgebied om vast te kunnen stellen of vleermuizen in of uit het onderzoeksgebied vlogen. Tijdens het avondbezoek in juni en juli werd tevens voorafgaand aan het bezoek een rondgang gemaakt langs alle bomen om eventuele kolonies (rosse vleermuizen) vast te kunnen stellen middels sociale geluiden.

In onderstaande tabel worden de verschillende bezoekdata weergegeven.

Datum	***Tijd***	***Zon onder/op****	***Aantal onderzoekers***	***Weersomstandigheden***
03-09-2025	20:15-23:35	20:15 uur	1	Bewolkt, droog (na motregen overdag), zwakke wind 17 ºC
24-09-2025	21:00-23:02	19:26 uur	1	Helder, droog, matige wind, 11 ºC
03-06-2026	21:46-00:16	21:46 uur	5	Half bewolkt, droog, zwakke wind, 18 ºC
02-07-2026	02:15-05:16	05:15 uur	5	Onbewolkt, droog, zwakke wind, 12 ºC
15-07-2026	21:48-00:13	21:48 uur	5	Helder, droog, zwakke wind 25 ºC

*Bezoekschema vleermuisonderzoek (*bron: www.knmi.nl)*

Vliegroutes
Onderzoek naar vliegroutes is uitgevoerd in combinatie met onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen. Onderzoek dient te bestaan uit minimaal twee bezoeken met minimaal 8 weken tussen de opnamen, waarvan minimaal één bezoek tijdens de kraamperiode.

3.2 Overige soorten

Naast voornoemde soorten letten de onderzoekers tijdens het veldonderzoek altijd op andere beschermde soorten, zoals eekhoorn en boommarter.

3.3 Onderzoekers

Natuurbank Overijssel beschikt over een team deskundige veldbiologen. Zij hebben aantoonbare kennis en ervaring met het uitvoeren van veldbiologisch onderzoek. Alle veldbiologen hebben een interne training van ervaren onderzoekers gehad en hebben meerdere jaren ervaring met dit type werk. De meeste veldbiologen zijn naast hun werk voor Natuurbank Overijssel ook in hun eigen tijd actief in één of meerder onderzoeken in het kader van het Netwerk Ecologische Monitoring voor vogels, vleermuizen, amfibieën, reptielen en zoogdieren. Alle veldbiologen van Natuurbank Overijssel voldoen aan de eisen die gesteld worden aan dit type werk.

Hoofdstuk 4 Resultaten

4.1 Vleermuizen

Verblijfplaats
Er is geen verblijfplaats van vleermuizen vastgesteld in het onderzoeksgebied.

Vliegroute
Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat vleermuizen de (laan)beplanting benutten als verbinding tussen twee plekken. Wel zijn vleermuizen waargenomen die de (laan)beplanting volgden tijdens hun vlucht, maar tijdens hun vlucht altijd foerageerden. Deze vleermuizen benutten de beplanting als foerageergebied. Foeragerende vleermuizen zijn herkenbaar aan hun vlieggedrag en vaak is een vangbuzz hoorbaar op de batdetector.

Foerageergebied
Tijdens alle bezoeken zijn foeragerende vleermuizen waargenomen in het onderzoeksgebied. Vleermuizen foerageerden langs de randen kronen van de bomen en boven het grasveld (laatvlieger). Rond de randen en kronen van de bomen werden hoofdzakelijk gewone dwergvleermuizen en laatvliegers vastgesteld. Ook werden enkele pulsen van een gewone grootoorvleermuis opgemerkt. Tijdens het bezoek op 24 september werden enkele pulsen van een rosse vleermuis opgemerkt. Het is onduidelijk of deze vleermuis in het plangebied foerageerde of over het plangebied vloog.

Er werden tijdens het onderzoek maximaal 10-12 foeragerende gewone dwergvleermuizen, een enkele gewone grootoorvleermuis en maximaal 8 foeragerende laatvliegers opgemerkt. Het is niet bekend waar deze vleermuizen een verblijfplaats bezetten. De laatvliegers benaderden het onderzoeksgebied vanuit het zuiden. Vermoedelijk bezetten ze een verblijfplaats in de woonwijk ten zuiden van het onderzoeksgebied. De gewone dwergvleermuizen kwamen vanuit alle zijden aangevlogen richting onderzoeksgebied.

4.2 Overige soorten
Er zijn geen andere beschermde soorten waargenomen, anders dan reeds waargenomen tijdens het verkennend natuuronderzoek.

HOOFDSTUK 5 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

5.1 Samenvatting

In de periode september 2025 - juli 2026 is de functie (laan)bomen aan de Industrieweg (ongenummerd) te Vaassen onderzocht op de aanwezigheid verblijfplaatsen van vleermuizen. Tevens is de beplanting onderzocht op de functie als vliegroute en foerageergebied (hele plangebied).

Het onderzoek naar is uitgevoerd conform het daarvoor geldende onderzoeksprotocol.

Uit het onderzoek is gebleken dat vleermuizen geen verblijfplaats bezetten en de beplanting niet benutten als vliegroute. Wel foerageren verschillende soorten rond de beplanting en boven het grasveld. Vleermuizen vliegen wel langs de lijnvormige structuren, zonder dat sprake is van een vliegroute tussen twee gebieden.

Het onderzoeksgebied wordt door verschillende soorten vleermuizen gebruik als foerageergebied. Daarbij gaat het vooral om vleermuizen die een verblijfplaats bezetten in de bebouwing rondom het onderzoeksgebied. Deze vleermuizen foerageerden vrij vroeg na het uitvliegen en vrij kort voor het binnenvliegen van de verblijfplaats. Rond middernacht was er doorgaans weinig activiteit waarneembaar. Dit beeld komt overeen met vergelijkbaar onderzoek in andere dorpen en steden. Vleermuizen foerageren eerst (of laat) nabij de verblijfplaats, om vervolgens te foerageren buiten de stad.

5.2 Conclusie

Als gevolg van de voorgenomen activiteiten wordt geen verblijfplaats vernield.

Gelet op de voorgenomen inrichting van het plangebied, is het aannemelijk dat de functie van het plangebied behouden blijft voor vleermuizen.

Geraadpleegde bronnen

Kennisdocument huismus (BIJ12)
Kennisdocument gierzwaluw (BIJ12)
Kennisdocument Laatvlieger (BIJ12)
Kennisdocument gewone dwergvleermuis (BIJ12)
Kennisdocument ruige dwergvleermuis (BIJ12)
De steenmarter. KNNV Uitgeverij.

Internet:
www.sovon.nl
www.kadaster.nl
Vleermuisprotocol 2021, versie februari 2025